

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תרטב
ערב שמיני עצרת ושמחת תורה
(באה"ק: עש"ק פ' בראשית) ה'תשע"ה

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים וארבע שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקיי"ב שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לעילוי נשמת

הרה"ת ר' רחמים ב"ר יואב ע"ה

אנטיאן

נפטר בדמי ימיו - בליל שמע"צ ה'תשס"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת ח' רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עמרי והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

ב"ה

דבר מלכות

3

נשיא דורנו הוא המשיח שבדורנו כפשוטו!! / משיחת ליל שמחת החשמ"ו

זמן הגאולה

7

כיצד כל אחד יכול לראות את הרבי ובהקיץ / הזמן הנוכחי באור הגאולה

המעשה הוא העיקר

10

איך רוקדים בשמחת בלי להתעייף / לקט שיחות בענין השמחה בשמחת

ניצוצות של משיח

13

אחד מסימני הגאולה / קטעים קצרים ופתגמים בעניני משיח וגאולה

כתב יד קודש

14

כמה דרגות בשמחה / צילום מהגהת כ"ק אד"ש מה"ם על שיחת ליל שמחת החשמ"ו

קונטרס זה מוקדש לעילוי נשמת

ר' רחמים בן ר' יואב ע"ה אנטיאן

שמסר את נפשו על הפצת בשורת הגאולה והגואל, וסייע רבות להוצאת קונטרס זה לאור נלב"ע ביום שמיני עצרת ושמחת תורה ה'תשס"ב, שנת הקהל ת. נ. צ. ב. ה.

יה"ד שתומ"י יקיים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכס, בהתגלות כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א לעיני בשר למטה מעשרה טפחים, בגאולה האמיתית והשלימה, "נאו" ממ"ש

בס"ד.
 בשיחת ליל שמחת (לפני הקפות) נתבאר ו' דרגות בשמחה (כנגד ו' ימי הסוכות) ודיגמא השמינית (כנגד שמע"צ ושמחת) כנרשם להלן - האם נרשם נכון?
 א) שמחת הנברא מצד עצם התחוותו יש מאין מעצמותו ית' שמיציאותו הוא מעצמותו ואינו עלול מאיזה צילה שקדמה לו ח"ו ולכן הוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין ואפס המוחלט ממש כו'. שאין לך שמחת נרולח מוח.
 ב) שמחת הנברא מצד התחוותו בדוגמא שלמעלה - יש הנברא בדוגמא ליש האמיתי. ובל' חו"ל - כל מעשה בראשית כו' לדעתו נבראו לצביזונן נבראו, "שאלם אם הצנין לתבראות ואמרו הן", כלומר - שעלה בבחירתו וברצונו ית' לברוא הנברא באופן כזה שיש לו ידעה בבריאתו. ויתירה מזו - בנוגע להאדם, שיש לו כח הבחירה, בדוגמא לכה הבחירה שלמעלה, כפ"ש "הן האדם הן" כאשר סמנו.
 וענין זה מביא שמחה נוספת בתנברא - כי אינו מוכרח התחוות באופן כזה שהנברא הוא בדוגמא להבורא, והי' אפ"ל התחוות הנברא מעצמותו ית' (שאין לו צילה ח"ו) ליש באופן שיש הנברא הוא בדוגמא ליש האמיתי (וגם זה חו"ע של שמחה, ררגא הא' בשמחה כנ"ל); אלא כך עלה ברצונו ית' שהנברא יהי' בדוגמא להבורא - וענין זה גורם לשמחה נוספת.
 אחרים הפסו שהענין שיש הנברא הוא בדוגמא ליש האמיתי - נכלל בדוגמא הא' בשמחה מצד עצם התחוות חיש ע"י עצמותו ית' (שמיציאותו מעצמותו ואינו עלול מאיזה צילה שקדמה לו ח"ו ולכן הוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין ואפס המוחלט בלי שום צילה וטיבת אחרת קודמת ליש הזה). ואילו החוסמה בדוגמא הב' הוא - שנוסף לזה שיש הנברא הוא בדוגמא ליש האמיתי, יש בו גם הענין ר' לדעתו נבראו, ובנוגע להאדם - כח הבחירה (הן האדם הן" כאשר סמנו). האם נכון?
 ג) בבריאת חופן נופא (שחוא מעצמותו ית', וכריאת בדוגמא הבורא) ברא הקב"ה זמן מיוחד בשנה שענינו הוא שמחה - "זמן שמחתנו" (ובנ"י רק מקדשים וקובעים חוסן מרטי לזה). וזה גורם שמחה נוספת, לא רק מצד עצם התחוות, והתחוות בדוגמא להבורא - אלא בזה נופא גם התחוות זמן מיוחד שפסולג לענין השמחה.
 והנה כל זה הוא שמחת הנברא הבאה מצד עצם בריאתו של הקב"ה (וג' דרגות בזה); ששמחה בגופא נבראו ע"י שמיחת האדם.
 בחוץ הבריאה נופא (שמחה הא' חו"ל) ברא הקב"ה בני ישראל באופן כזה שכל מיציאותו הוא לשמש את קונו, "אני נבראתי לשמש את קושי" ע"י חנ"צ, ובהו"ב משיח (דרגות) בשמחה:

מוקדש לזכות
 החייל בצבאות השם יעקב בן בת שבע שי'
 לרפואה שלימה וקרובה בקרוב ממש

כמה דרגות בשמחה

בקשר עם שמחת תורה, הבאנו (בעמוד הבא) צילום נדיר ומיוחד (מוקטן) מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שיחת ליל שמח"ת לפני הקפות ה'תשמ"ז, בה דובר על ז' דרגות בשמחה

(נדפסה בהתוועדויות תשמ"ח"א ע' 340 ואילך ולהבנת העניין יש לעיין שם)

פענוח התיקונים שהוסיף כ"ק אד"ש מה"מ בכת"ק בצילום שבעמוד 15:

בדרגא הב', אחרי כמה תיבות הוסיף כ"ק אד"ש מה"מ: **ובכלל באופן שנברא (כולל כדלהלן) – אם לחלק לפרטים אין לדבר סוף: שיכול להבין חכמתו, לקיים מצוותיו, להשפיע בפועל על אחרים וכו' וכו'.**

בסוף הדרגא הב', הדגיש כ"ק אד"ש מה"מ תיבת "בדוגמא" וכתב: **!הרי אפשר אחרת.** בדרגא הג' הוסיף כ"ק אד"ש מה"מ שורה שלימה בכת"ק: **והנה האדם נברא כאחד ממנו בבחירה חפשית בתכלית שלכן הבפועל דהאדם – ה"ז ענין בפ"ע לגמרי, כולל שמחותיו.**

בימין הדף כתב כ"ק אד"ש מה"מ למניחים בקשר לשורה שהוסיף: **נקודה יסודית** [או עיקרית?] **ונשמטה לגמרי!!**

בסוף הדרגא הג' הוסיף כ"ק אד"ש מה"מ: **אבל בחרת בחיים.**

פענוח ההוספות של כ"ק אד"ש מה"מ בכת"ק בצילום שבעמוד 13:

בקטע השלישי הוסיף כ"ק אד"ש מה"מ: **מגין און היטן אידן . .**

בקטע השביעי הוסיף: **צו קיינע ענינים בלתי רצוים . .**

2 קטעים אחר-כך: **לעבדו כולם שכם אחד . .**

בסוף השיחה הוסיף: **ולכל בני ישראל יהי אור במושבותם (עוד בהיותם במצרים).**

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולאח ע"ה בלוי

מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומוזוה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים"

ולע"נ זוגתו הרבנית חנה חיי' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל – נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נשיא דורנו הוא המשיח שבדורנו כפשוטו!

משיח הוא הפירוש הפשוט בנשיא; ולא תהי' לי שום תרעומת אם יפרשו שנשיא דורנו הוא משיח צדקנו כפשוטו, כי זוהי אכן המציאות - שנשיא דורנו הי' משיח בדורו והוא משיח בדורנו! ● אומרים ליהודי: עליך לדעת את גודל האחריות והזכות שיש לך, ובמילא, אינך יכול לחשוב לעצמך שאכן יש לך בחי' יחידה, ניצוץ משיח, ואח"כ ללכת לטייל!... מה זאת אומרת ללכת לטייל? הרי צריכים להביא את משיח בפועל למטה מעשרה טפחים!! ● קטעים משיחות ליל שמחת-תורה, לפני הקפות, ה'תשמ"ו - תרגום חפשי, בלתי מוגה

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום ועריכה: מערכת "יחי המלך"*

א. מובא בספרי גימטריאות, ש"שליח" בצירוף עשר הוא בגימטריא "משיח".

והביאור בזה:

לכל לראש השליח צריך להיות ראוי לשם שליח, עליו להדמות למשלח - כמאמר חז"ל "מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית".¹

אח"כ נדרש שהמשלח ימנה אותו בתור שליח בפועל, ע"י שטר הרשאה או בדיבור וכיו"ב, שבאופן כזה הוא הופך להיות שליח.

כל זה עדיין לפני עבודתו בפועל במילוי שליחותו. לאחר מכן צריך השליח למלאות את שליחותו בפועל, עי"ז שמנצל עשר

* השיחה הוגהה אח"כ ע"י כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א באידית ונדפסה (בשינויים) בלקו"ש חכ"ט ע' 358 ואילך. המובא כאן הוא מההנחה - בלתי מוגה.

(1) קידושין מא, ב. וראה לקו"ת ויקרא א, ג.

כחותיו, שזהו ה"קב שלו".²

ב. ובנוגע לדורנו זה: כל אחד שנוולד בדור זה - נולד שליח של נשיא דורנו, אשר הוא הנשיא דכל אנשי הדור!

וכאשר השליח מנצל את עשר כחותיו ב"קב שלו" במילוי שליחותו בפועל (כנ"ל), מתגלה הענין ד"משיח" (הגימטריא של "שליח" בצירוף עשר (כחות)), ומתגלה איך הוא בדומה להמשלח ("מה אתם בני ברית כו") עד שנעשה דבר אחד עם המשלח (שלוחו של אדם כמותו) - עם נשיא דורנו, שהוא משיח ("ער איז משיח"), עם כל הפירושים שבמשיח: (א) מלשון משוח, (ב) נבחר, (ג) מנהיג ורועה ישראל. עד שמשיח הוא הפירוש הפשוט בנשיא.

(2) ב"מ לח, א.

ולא תהי' לי שום תרעומת ("איך וועל קיין פאָריבל ניט האָבן") אם יפרשו שנשיא דורנו הוא משיח צדקנו כפשוטו, כי זוהי אכן המציאות – שנשיא דורנו הי' משיח בדורו והוא משיח בדורנו!

ג. ולא לו ששואלים שאלות וכו' – ישנו לכך הסבר פשוט: ידוע שנשיא הדור הוא משה רבינו שבדור, "אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא"³, [ויתירה מזו, כל ת"ח נקרא "משה"⁴, כמאחז"ל "משה שפיר קאמרת"⁵], והיות שמשה רבינו "גואל ראשון הוא גואל אחרון"⁶ – משיח צדקנו, במילא יוצא שכל נשיא בדורו (משה שבדור), הוא משיח צדקנו שבדורו (גואל אחרון). וכמבואר בכ"מ⁷ שנשיא הדור – עד לנשיא הדור בדורנו זה – הוא בחי' יחידה הכללית של הדור, שיחידה היא דרגתו של משיח⁸.

ועפ"ז מובן, שכאשר שליח של נשיא דורנו מנצל את עשר כחותיו כדי למלאות את שליחותו בפועל – מתגלה אז הענין ד"משיח".

ד. טוען הוא שזה יותר מדי בשבילו, אין ביכולתו לקלוט ולסבול תואר כזה ("משיח")...

אומרים לו: אין זמן להמתין עד שתקלוט את זה, אם הנך רוצה תפרש את המלה "משיח" כפי הפירושים האחרים שבה: משוח, רועה ישראל, מנהיג וכיו"ב,

אבל העיקר – עליך לדעת שבהיותך יהודי

בדור זה, הנך שליח של נשיא דורנו שהוא הנשיא דכל אנשי הדור, ובמילא עליך לצאת ולקיים עם כל עשר כחותיך את השליחות שהטיל עליך נשיא הדור: להפיץ יהדות ותורה ומצוות בכל מקום ומקום, כולל גם – לילך בשמח"ת לשמח יהודים במקומות אחרים, ושם לדבר אודות כל התרי"ג מצוות והלכות שבתורה, כולל כפשוט – שצריך להאמין בביאת המשיח, כפסק הרמב"ם בסוף הל' מלכים ומלחמותי⁹ ומלך המשיח¹⁰, ופוסק שם¹¹ שמשיח הוא בשר ודם הנמצא בגוף גשמי בעולם הזה הגשמי, ושהאמונה בביאת המשיח אינה פרט אחד בתורה, אלא כל הספרים מלאים בדבר זה!¹²

ועי"ז שהשליח מקיים את שליחותו עם כל עשר כחותיו – מתגלה "משיח", החל מ"משיח" שבו (יחידה שבנשמתו), עד ליחידה הכללית.

ה. יכול יהודי לטעון: איזו שייכות יש לו עם ענין כה נעלה כמשיח, עד כדי כך (שאומרים לו) שבכחו לגלות את משיח עי"ז שימלא שליחותו עם עשר כחותיו?

הנה, אפשר להסביר ענין זה לכאור"א:

כשם שישנו המשה רבינו שבכל דור, נשיא הדור, כך גם נמשך בפרטיות בכאור"א שיש בו את המשה שבקרבו, כפי שאדמו"ר הזקן מבאר בספר התניא¹³ שלכל אחד ואחת מישראל יש בחי' משה שבקרבו, וזה נמצא בו באופן פנימי, עד שפועל בו שיראת ה' תהי' "מילתא זוטרת"¹⁴.

(9) כ"ה בהכותרת לפרקים י"א וי"ב דהל' מלכים בדפוס ויניצאה רפד. שי.

(10) פי"א.

(11) ה"ד.

(12) שם ה"ב.

(13) פמ"ב. וראה תקו"ז שם. אגה"ק בסוף הביאור לסי' ז"ך.

(14) ברכות לג, ב (ע"פ עין יעקב). ועד"ז במגילה כה, א.

אחד מסימני הגאולה

[. .] הסדר בעולם הוא באופן של העלם וחושך, ורק אח"כ נעשה גילוי האור, ומזה מובן שאין להתפעל מזה ש"רגשו גוים ולאומים יהגו", כיון שאין זה אלא "דיק" (כסיום הכתוב), "כל ריגושן . . לריק", כיון ש"יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו", ולכן עומדים בני"י בכל התוקף בכל הקשור לשלימותה של ארץ ישראל (ועאכו"כ בנוגע לירושלים), בידעם ש"כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה . . ונתנה לנו".

וי"ל יתירה מזה – שהענין ד"רגשו גוים ולאומים יהגו" גופא הוא מסימני הגאולה, כמ"ש רש"י ש"דבותינו דרשו את הענין על מלך המשיח".

ויה"ר והוא העיקר – שלאחרי כל סימני הגאולה תבוא כבר ותיכף הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" [. .]. (קטע משיחות שבת בראשית אסרו-חג דשמע"צ ושמח"ת ה'תשנ"א - מוגה)

איך צריך להיות המעבר מ"זמן שמחתנו" ל"יעקב הלך לדרכו"

כאשר מגיעים מ"זמן שמחתנו" ועוברים ל"יעקב הלך לדרכו", אפשר לחשוב שמתחיל עכשיו זמן עצוב... אך הרמב"ם אומר, שאחרי כל זה מתחילה עבודה גדולה בשמחה, כאשר נמצאים בחוץ, שהרי כל דבר שיהודי עושה קשור לעבודת ה' – כך זיכה הקב"ה את ישראל, כמ"ש "רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות", לכן בכל מצוה שיהודי עושה צריכה להיות שמחה, שזוהי עבודה גדולה, כפי שלומדים זאת מדוד המלך.

ועי"י שיהודי מתנהג כך, הוא מתקרב לדוד מלכא משיחא, שהרי ממנו למדים שצריך להיות "מפזז ומכרכר בכל עוז", אפילו אצל אחד כזה שע"פ תורה הוא איש נכבד ביותר; ודוקא שמחה זו מביאה את ביאת מלכא משיחא.

(תרגום חפשי משיחת ש"פ בראשית (התוועדות ב') ה'תשל"א - בלתי מוגה)

לא די לצעוק, יש להוסיף בכל הפעולות

והנה, לאחרי כל ההשתדלות והיגיעה בענינים אלו – עי"י פעולותיהם של השלוחים בכל מקום ומקום – הי' צריך משיח צדקנו לבוא ריבוי חדשים ושנים לפני"ז, ואעפ"כ, הרי עדיין לא בא! ולכן, בד בבד עם צעקתם של ישראל – בכל ה"שטורעם" – "עד מתי", "אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט א-ל", הנה ביחד עם זה יש להוסיף בכל הפעולות דהפצת המעיינות חוצה, פעולות שעל ידם ממחרים ומזרזים את ביאת המשיח, שיבוא ויתגלה בתור "מלך המשיח", שענינו – תוקף המלכות, "אמר מלכא עקר טורא".

(משיחות שבת בראשית - ב' - המשך לשמח"ת ה'תשמ"ה - בלתי מוגה)

(3) ראה תקו"ז תס"ט (קיב, א). ב"ר פנ"ו, ז. וראה בהנסמך בהערה 7.

(4) תו"א יתרו סח, ג.

(5) שבת קא, ב. וראה חולין צג, א ובפרש"י.

(6) ראה שמו"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א. שער הפסוקים פ' ויחי. תו"א ר"פ משפטים.

(7) ראה ד"ה פדה בשלום (בשע"ת לאדהאמ"צ) פי"ב.

(8) רמ"ז לוח"ג רס, ב (נדפס במק"מ קצ, ב). ל"ת

להאריז"ל בראשית עה"פ ויתהלך חנוך.

"רוקדין ומספקין ומטפחין ומפזזין ומכרכרין", ע"ד מ"ש "והמלך דוד מפזז ומכרכר לפני ה'", "ודוד מפזז ומכרכר בכל עוז", באופן שאין למעלה ממנו, שכן, אם יכול להוסיף עוד יותר – הרי עדיין אין זה בכל עוז!
(משיחת ליל שמח"ת ה'תשמ"ו – בלתי מוגה)

שמחה וריקודים מצד גילוי בחי היחידה

[. .] וכל זה מוסיף עוד יותר בהאמור לעיל שיש לנצל כל רגע ורגע דשמח"ת לשמחה וריקודים:

מכיון שע"י הריקוד ברגלים נותן הקב"ה כחות הכי נעלים, גילוי בחי היחידה גם בעקב שברגל – צריכים להיות טפש הכי גדול שלא לנצל הזדמנות זו במילואה!

ולכן, כשמישהו יושב בהתוועדות, וחושב, שכבר התעייף ביותר מרוב הדחיפות, וכבר הגיע הזמן לנוח קימעא, ולכל היותר, רוצה לשמוע דבר-תורה, אבל, לא להתעייף בריקודים, שאז לא יוכל לישון אח"כ שינה עריבה כו' – אומרים לו: טפש שכמותך... הקב"ה נותן לך את בחי היחידה בעקב שברגל, ואומר לך, שביכלתך לגלות זאת ע"י הריקוד ברגלים, ואתה יושב וחושב על ענינים של מה בכך!

אם יש למישהו הסברה נוספת בכל האמור לעיל – שיוסיף בזה כמה פעמים ככה, אבל, מה שנוגע בעיקר הוא – לא הסברת הדברים, כי אם, קיום "מצות היום" בפועל ממש – שמחה וריקודים.

וכאמור, שמחה וריקודים באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, מצד גילוי בחי היחידה, עד כדי כך, שאין זה ריקוד של הרגלים, כי אם, ריקוד של בחי היחידה, "יחידה לייחדך".

ועד שע"י מקרבים וממהרים ופועלים את גילוי בחי היחידה הכללית – משיח צדקנו, ובלשון הרמב"ם: "עשה מצוה אחת, הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה".

[וסיים: עכשיו, הברירה היא – לשבת ולשתוק ולחשוב על מה ידובר אח"כ, או לשמוח ולרקוד... (וניגנו בשמחה גדולה משך זמן רב)].

(משיחת יום שמח"ת ה'תשמ"ז – בלתי מוגה)

וכשם שזה בנוגע למשה רבינו, גואל ראשון, כן הוא גם בנוגע למשיח – גואל ראשון הוא גואל אחרון:

כשם שהנשיא הוא בחי יחידה הכללית – משיח – של הדור, אשר בדורנו הוא נשיא דורנו, כך יש לכלל יהודי בחי היחידה שבנפש.

וכמאמר חז"ל¹⁵ בנוגע לכל נשמה: "חמשה שמות נקראו לה, נפש רוח נשמה חי יחידה", זאת-אומרת שלכל יהודי יש בחי יחידה שבנשמתו, ולא רק בנשמה שלו כפי שהיא למעלה, אלא גם כפי שיורדת בגוף, וכמוכן בפשטות שבכל בוקר הקב"ה מחזיר לו את נשמתו – "נשמה שנתת בי"¹⁶ – בכל חמשת הדרגות, כולל בחי היחידה.

וע"פ הנ"ל שיחידה היא בחי משיח, נמצא שלכל יהודי יש בחי משיח (יחידה) שבו.

[. .] וכמבואר בספר מאור עינים¹⁷ (מר' נחום מטשרנוביל, תלמיד הבעש"ט והמגיד), שלכל יהודי יש ניצוץ משיח שבנשמתו. ובלשון הקבלה¹⁸ בחי היחידה שישנה בכל נשמה (כנ"ל), היא הניצוץ קטן, ניצוץ נברא, שהיא דבר אחד – "יחידה לייחדך"¹⁹ – עם הניצוץ בורא.

ו. והנה, תפקידו של כל יהודי הוא לגלות את בחי היחידה – ניצוץ משיח – שבקרבו, וע"י לגלות את בחי היחידה הכללית, משיח צדקנו.

והרי הדברים קל-וחומר: אם בנוגע לכל עניני העולם ישנו הכלל ש"כל מה שברא

15) ב"ר פי"ד, ט. דב"ר פ"ב, לו. בכמה מקומות (ודפוסים) הוא בשינוי סדר. אבל כ"ה בע"ח שמ"ב בתחילתו. שער הגלגולים בתחלתו. ובכ"מ.

16) ברכת אלקי נשמה.

17) ס"פ פינחס. וראה גם סה"מ תרמ"ג ע' ע.

18) ראה ע"ח שער דרושי אבי"ע. הובא בלקו"ת ראה כז, א. ועוד.

19) פיוט דהושענות (יום ג').

הקב"ה בעולמו לא ברא דבר אחד לבטלה²⁰, עאכ"כ שכן הוא בנוגע לבחי יחידה – ניצוץ משיח – שישנו בכל נשמה יהודית, שאינו לבטלה ח"ו, אלא ישנה בזה תועלת וכוונה.

ובפשטות: כאשר נתנו לך בחי יחידה, ניצוץ משיח, הרי זה לא כדי שהניצוץ "ישן" אצלך ח"ו, אלא עליך "להבעיר" אותו ("אויפלאקערן"), עד שע"י תגלה את בחי יחידה הכללית, משיח צדקנו.

וזאת תפעל ע"י שתמלא את שליחותך בכל עשר כחותיך, החל מהעבודה עם עצמך, ובנוסף לזה להפיץ אלוקות בחלקך בעולם, עד בכל העולם – לגלות את בחי היחידה (ניצוץ משיח) בכל יהודי שאתה פוגש ולגלות את האלוקות שנמצאת בכל נברא ונברא, עד שע"י תגלה בעולם את בחי היחידה הכללית – משיח שבדורנו, נשיא דורנו.

עפ"י מובן הענין מה ש"שליח" בצירוף עשר – כנגד עשר כחות הנפש – הוא "משיח", כי ע"י שכל יהודי בדורנו (שכאו"א הוא שליח של נשיא דורנו) מנצל את עשר כחותיו וממלא את שליחותו בעולם, הוא מגלה את בחי היחידה שבו, הניצוץ משיח, ובחי היחידה של יהודים אחרים, עד שע"י הוא מגלה את משיח (בחי יחידה הכללית) בכל העולם כולו.

ז. [. .] וכשם שניצוץ אש בפשטות אינו "גחלים עוממות" אלא אש חי, וכאשר מסיטים אותו אפי' פעם אחת לקוצים וכיו"ב, ללא דבר המונע בינתיים, הרי טבע הניצוץ הוא שמדליק את כל הקוצים והם נשרפים לגמרי,

עד"ז בנמשל בפשטות: בכוחו של הניצוץ משיח שבכאו"א (בחי יחידה שבנשמתו) להדליק את הקוצים של הגלות – ובלשון הכתוב²¹ "כי תצא אש ומצאה קוצים גו",

20) שבת עז, ב.

21) ל' הכתוב – משפטים כב, ה.

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל – נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה – נפטרה ביום ה' טבת

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם – יבלחט"א – הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

וכמבואר בזהר²²: "כיון דאתגלו ישראל ומתחרב מקדשא" אזי הקב"ה "נטיל כוכין ודרדין (קוצים), ושוי תחתיי", והקוצים מעיקים לשכינה, שכינתא בגלותא²³, ועי"ז שישנו ה"כי תצא אש", מדליקים את הקוצים עם ניצוץ אש, הניצוץ קטן של משיח (בחי' יחידה), וכל יהודי עושה זאת במקום שליחותו, בכל מקום ומקום בעולם – הרי זה מדליק את כתלי הגלות עד ששורפם לגמרי, ואזי בדרך ממילא מתגלה משיח (בחי' יחידה הכללית) שעוד קודם לכן "נהגה"²⁴ זה עומד אחר כתליו משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים²⁵!

ח. תיכף יאמרו שמדברים כאן (רק) עניני קבלה וזהר וכו'...

– יש לדעת, שמדברים ענינים פשוטים הנוגעים לעבודה הפשוטה של כל יהודי אפילו בימות החול:

כל יהודי צריך למלאות את שליחותו במקומו הוא ובמדינתו וכו', ושם להיות "נרות להאיר" עי"ז שיגלה את הניצוץ הקטן (יחידה) שלו, ולנצל אותו בכדי לברר ולגלות את ניצוצות הקדושה שנמצאים שם, ועד שע"ז מדליק ושורף את כתלי הגלות ומגלה את משיח שעומד "אחר כתלנו", כנ"ל.

ומזה מובנת האחריות שישנה לכל יהודי מפאת בחי' היחידה שבו, ניצוץ משיח, והשליחות שיש לו לגלות זאת בעולם – לצאת לעולם ושם לגלות אצל יהודים את

(22) ח"א קנט, ב.

(23) ראה מגילה כט, א. זח"א קכ, ב. זח"ג ד, ב. טו, סע"א. עה, סע"א. צ, ב. קצז, ב. ועוד.

(24) ש"ה ב, ט.

(25) ראה "קול קורא" לכ"ק אדמו"ר מהור"י צ"ב הקריאה והקדושה" סיון תשי"א. אג"ק שלו ח"ה, ש"ז.

בחי' היחידה שלהם ואת אמונתם בביאת המשיח, ועי"ז גלות את משיח בפועל.

ט. אע"פ שלא ברצוננו נצא מהגלות (כפתגם הידוע²⁶) – אבל אין זה פוטר מהחויב וההכרח לצעוק, ולפעול שגם אחרים יצעקו, שרוצים כבר את משיח – "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", ובשבת וביו"ט ארבע פעמים ביום – "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים!"

ומובן שכאשר יהודי אומר זאת בתפלה, ובפרט עוד בתפלת העמידה שבה עומד כעבדא קמי מרי²⁷ – בודאי מתכוון לכך באמת, ובודאי אינו רוצה לדחות זאת לזמן מאוחר יותר, שהרי אם הוא לא טיפש אינו רוצה לדחות ("אפלייגן") דבר טוב אפילו לא לחצי שעה, אפילו לא לרגע אחד!

ועי"ז גופא, שמאמינים וצועקים באמת שרוצים את משיח – זה גופא ימהר ביאתו.

י"ד. והיות שהחדירו ("אריינגעבן") ביהודי את בחי' היחידה, ניצוץ משיח, וביחד עם זה נתנו לו את השליחות הנ"ל להשתמש בזה עם עשר כחותיו, הרי בודאי נתנו לו גם את הכחות כדי לקיים ולפעול זאת –

במילא אומרים ליהודי: עליך לדעת את גודל האחריות והזכות שיש לך, שלכן אינך יכול לחשוב לעצמך שאכן יש לך בחי' יחידה, ניצוץ משיח, ואח"כ ללכת לטייל!... – מה זאת אומרת ללכת לטייל? הרי צריכים להביא ("אראפברענגען") את משיח בפועל למטה מעשרה טפחים!!

לטייל ילכו לעתיד לבוא [.] אבל עכשיו יש לעשות את העבודה בפועל, כנ"ל בארוכה.

(26) סה"מ תרפ"ז ע' קצו. סה"מ קונטרסים ח"א קעה, ב. לקו"ד ח"ד תרצא, ב.
(27) שבת י, א.

דשמח"ת, עד לרגע האחרון, ובאופן של שמחה אמיתית – שמחה מחודשת לגמרי...

שמחה זו אפשרית גם מצד טבע האדם

ומכיון שכן, בודאי יש בכוחו של כאו"א לשמוח בשמחה מחודשת גם ברגעים האחרונים דשמח"ת, ובהדגשה, שכח זה הוא מצד טבע בריאתו, כלומר לא באופן ניסי, כי אם, מצד הטבע – ככל עניני העבודה שצריכים להיות באופן טבעי, כידוע הסיפור בנוגע לקידוש לבנה דרבינו הזקן, שההכנות למצוה (ובנדו"ד, עבודת ההכנה דחודש אלול כו') יכולים להיות באופן ניסי, אבל, המצוה עצמה (ובנדו"ד "מצות היום בשמחה") צריכה להיות באופן טבעי.

ויש להביא דוגמא מוחשית לדבר – בטבע האדם:

אדם ששמח ורקד משך זמן רב, כמה ימים, עד שהתעייף ביותר מרוב השמחה והריקודים – כשיאמרו לו שזכה באוצר גדול ויקר ביותר, בודאי יתחיל לשמוח ולרקוד שוב בשמחה מחודשת, וישכח לגמרי מהעייפות שלו, ולא רק שישכח, אלא שלא יהי' עייף באמת!

נמצינו למדים, שמצד טבע האדם יכולה בהחלט להיות שמחה מחודשת גם לאחר ריבוי השמחה שלפנ"ז: כל מה שדרוש, איפוא, אינו אלא שהשמחה דשמח"ת תהי' נטועה ונרגשת בלבו כמו השמחה על מציאת אוצר גדול ויקר ביותר, שאז, ישמח וירקוד בשמחה מחודשת! (משיחת יום שמח"ת ה'תשמ"ז - בלתי מוגה)

ובפשטות: יטפח בידיו, ורקוד ברגליו וינענע בראשו

ההוראה מכל האמור לעיל – בנוגע לפועל: בעמדנו בהתחלת היום דשמח"ת – צריך כאו"א להוסיף בענין השמחה ביתר שאת וביתר עוז, כלומר, נוסף על השמחה שהיתה אצלו בכל ימי חג הסוכות, כולל שמחת בית השואבה דלילות חג הסוכות, עד לשמחה דשמע"צ, עליו להוסיף בענין השמחה עוד יותר, עד להוספה שבאין ערוך, עד כדי כך, שהוספה זו היא בבחינת שינוי טבע הרגילות, "עבודה גדולה".

ושמחה זו צריכה לחדור בכל מציאותו, ובלשון הכתוב: "בפיך ובלבבך לעשותו", כלומר, שירה וניגונים בפה – "בפיך", רגש של שמחה בלב – "ובלבבך", עד לריקוד ברגלים, מעשה בפועל – "לעשותו".

ובהדגשה – שזהו ענין שלו, "בפיך ובלבבך", ובמילא, הרי גם ענין העשי' ("לעשותו") הוא באופן שזהו מעשה שלו, "קב שלו", כלומר, אין הכוונה שיאמר "שירת הים" או "שירת דוד"... הכוונה היא לשירה שלו!

"שירת הים" ו"שירת דוד" הם בודאי ענינים נעלים ביותר... אבל אעפ"כ אין זה שייך לשמח"ת! ("כ"ק אדמו"ר שליט"א חיד, ואמר): מעולם לא שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר שביום שמח"ת יאמרו קאפיטל ח"י בתהלים – "שירת דוד"!!!... וטעם הדבר בפשטות כפי שהדגיש ש"מצות היום בשמחה", כלומר שכאו"א צריך להיות בעצמו בשמחה גדולה, שמחה שלו דוקא!

ובפשטות – שיספק ויטפח בידיו, וירקוד ברגליו, וינענע בראשו, ובלשון הרמב"ם:

איך רוקדים בשמח"ת בלי להתעייף

והנה, כשנמצאים בשמח"ת, ובפרט קרוב לסימו, ומדברים אודות הצורך בענין השמחה באופן של חידוש – יכולה להתעורר שאלה פשוטה:

מה רוצים ממנו – טוען הוא – לאחר שהתעייף מרוב השמחה והריקודים במשך כמה ימים רצופים, כל שבעת ימי הסוכות, שמע"צ ושמח"ת (עד לרגע זה, שלא נשאר כי אם זמן מועט עד שקיעת החמה וצאת הכוכבים), באופן שלא הי' לו לא יום ולא לילה...

מהו הצורך וההכרח כל כך – טוען הוא – שגם ברגעים האחרונים דשמח"ת יהי' ענין השמחה, ולא עוד אלא באופן של חידוש ממש – לאחר שהתעייף ביותר מרוב השמחה והריקודים במשך הימים האחרונים עד קרוב לסוף היום דשמח"ת!?

ועוד – וגם זה עיקר – כיצד יוכל לפעול על עצמו רגש של שמחה באופן של חידוש ממש, גם ברגעים האחרונים דשמח"ת!?

ומוסיף לשאול ולברר – האם ענין זה הוא בגדר ד"חוקה חקקתי", שאז, "אין לך רשות להרהר אחרי", או שמא יש איזה ביאור שכלי בדבר.

והמענה לזה: לכל לראש – אין מה להבהל ולומר שזהו ענין של "חוקה", שכן, בכל עניני התורה ישנו גם הענין ד"חוקה", כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר שגם המצוות ד"משפטים" יש לקיימם מתוך קב"ע כמו המצוות ד"חוקים"...

ובכל אופן, בנוגע לענינו, הרי נוסף על ענין ה"חוקה" שבדבר, יש גם טעם והסבר שכלי על חידוש השמחה אפילו ברגעים האחרונים דשמח"ת:

מכיון שבכל רגע ורגע נעשה חידוש ההתהוות מאין ואפס המוחלט, הרי לא שייך לטעון ע"ד עייפות מהשמחה ברגעים ושעות וימים שלפנ"ז, שכן, ברגע זה ממש נתחדשה מציאותו מאין ואפס המוחלט, ובמילא אין זה אותו אדם ששמח ורקד והתעייף לפנ"ז, כי אם, מציאות חדשה לגמרי!

אמנם, גם לאחר הביאור וההסבר – יש עדיין מקום לשאלה: כיצד יוכל לפעול בעצמו רגש של שמחה באופן של חידוש ממש – לאחר שהי' במצב של שמחה במשך כו"כ ימים, עד שהתעייף מרוב שמחה וריקודים!?

גם כאשר מבין בשכלו שברגע זה נתחדשה מציאותו, אין זה פועל עליו – טוען הוא – שלא לחוש את העייפות מהשמחה והריקודים שלפנ"ז, עד שתהי' אצלו שמחה חדשה לגמרי!

והמענה לזה: לכל לראש, הרי, מכיון ש"איני מבקש כו' אלא לפי כחן", בודאי נותן הקב"ה את כל הכחות הדרושים לקיים את "מצות היום" – ענין השמחה – במשך כל רגע ורגע

כיצד כל אחד יכול לראות את הרבי בהקיץ

- תרגום ועריכה: מערכת "יחי המלך" -

א. בהתוועדות דליל שמע"צ תש"ה (בסוכה) סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר¹, שלפני כמאה שנה, בשנת תרכ"ז, סיפר אדמו"ר המהר"ש לילדיו שהיום מלאו מאה שנה בדיוק מאז שאדמו"ר הזקן ראה את הבעש"ט בהקיץ (בשנת תקכ"ז – לאחר הסתלקותו)

– כפי שהי' הסדר, שבני הנשיאים נהגו להצטרף להפרד מהסוכה, וכך גם אז הלכו אדמו"ר המהר"ש וילדיו – הרבי (מוהרש"ב) נ"ע עם אחיו ואחיותיו – ונפרדו מהסוכה בכוס תה ומזונות, ובעת מעשה דיבר על ענין הנ"ל וסיפר את הסיפור דלהלן.

ב. בהקדמה לסיפור, אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר (בתור מאמר המוסגר):

ידוע שכאשר אדמו"ר הזקן הגיע להרב המגיד ממעזריטש, הוא חשב בתחילה לחזור משם, אבל אח"כ החליט להשאר אצל הרב המגיד בתור משרת.

הענין של משרת, שהוא נמצא היכן שהרב נמצא. כ"ק מו"ח אדמו"ר הביא אז שני מקורות מיהושע שבהם רואים שמשרת נמצא בתמידות עם הרב:

(א) מה שנאמר במ"ת² "ויקם משה ויהושע משרתו וגו' ויעל משה אל הר האלקים", ואומר רש"י "לא ידעתי מה טיבו של יהושע כאן", ומסביר שהוא ליוה אותו.

(ב) מה שנאמר על יהושע³ "לא ימיש מתוך האוהל". וע"כ רש"י כבר לא מפרש כלום, כיון שמובן בפשטות שענינו של משרת הוא להיות היכן שנמצא האדון.

והנה, הטעם לזה שדוקא במתן תורה שואל רש"י "לא ידעתי טיבו של יהושע כאן", כי לרש"י מפריע מדוע כאן הלך יהושע עם משה – הרי בסופו של דבר משה רבינו עלה לבדו להר, וע"כ מסביר רש"י שיהושע ליוה אותו.

משא"כ על הפסוק "לא ימיש מתוך האהל" לא התעכב רש"י לשאול מדוע הי' "לא ימיש" [אף שבודאי היו זמנים שבהם התעסק משה בעניניו הפרטיים ולא למד עם יהושע (ללא הבט ע"כ ש"משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע"⁴), ואעפ"כ יהושע "לא ימיש מתוך האהל"], כיון שענינו של משרת הוא להיות כל הזמן היכן שהאדון נמצא, וכדלקמן.

ע"כ הי' מאמר המוסגר.

(1) סה"ש תש"ה ע' 52. וראה "התמים" ח"ב ע' מח. (3) תשא לג, יא.

(2) משפטים כד, יג. (4) אבות רפ"א. וראה הקדמת הרמב"ם להיד: למדה

משה . . ליהושע . . מסר כו'.

ג. הסיפור עצמו:

בחג הסוכות שנת תקכ"ז, כאשר אדמו"ר הזקן הי' משרת אצל הרב המגיד, ישב הרב המגיד בסוכה ונכנס אחריו אדמו"ר הזקן, אמר לו הרב המגיד: תנעל את הדלת כדי שאף אחד לא יכנס, אל תכנס להתפעלות, אלא תקח את-זה בפנימיות ובהתיישבות – הרבי מגיע ("דער רבי קומט")!

– ואז ראו הם את הבעש"ט בהקיץ, שבע שנים לאחר הסתלקותו!

ובזה רואים את מעלתו הגדולה של משרת, שדוקא עי"ז זכה אדמו"ר הזקן לראות את הבעש"ט בהקיץ ז' שנים אחרי הסתלקותו.

ד. ולכאורה אינו מובן:

הרי נשיאותו של הרב המגיד נמשכה שלש עשרה שנה עד שנת תקל"ג, ואדמו"ר הזקן הי' אצלו במשך זמן זה פחות משלוש שנים – ל"ב חדשים, וכלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר **לב** חדשים, שזוהו חלק קטן משנות נשיאותו של הרב המגיד (עאכו"כ לא רוב שנות נשיאותו), ואיך אפשר לומר שאדמו"ר הזקן הי' אצלו משרת ובאופן הנ"ל ד"לא ימיש"?

והביאור בזה:

אף שאדמו"ר הזקן לא הי' אצל המגיד כל הזמן, אלא נסע לליאזנא, אעפ"כ הרי הוא נסע לשם כדי למלא את שליחותו של המגיד – להפיץ שם חסידות, וכיון שנסע בשליחותו למלא את רצונו, אזי המגיד הי' איתו כל הזמן.

ה. כאמור כמה פעמים, כל הענינים משתקפים בנגלה, שהרי "תורה אחת לכולנה", אזי ישנה חקירה בענין "שלוחו של אדם כמותו"⁵ – ג' אופנים שניתן ללמוד זאת⁶:

א) את הפעולה אכן עושה השליח, אלא שיש לו נתינת כח מהמשלח כדי לעשות את הפעולה במקומו.

ב) **שכח העשי'** של השליח, הוא כח העשי' של המשלח.

ג) **שגופו של השליח נהי'** בדיוק כמו **המשלח**, מציאותו היא מציאות המשלח.

כ"ז מדובר ע"כ שהשליח נהי' כמו המשלח, אבל בנוגע למשלח עצמו לא מוצאים האם הוא נהי' כמו השליח; אמנם, גם בנוגע למשלח יכולים ללמוד בג' אופנים הנ"ל, עד לאופן הג' – שהמשלח הופך להיות מציאותו של השליח.

ו. כן הוא גם ברוחניות הענינים:

כאשר אדמו"ר הזקן נסע למלאות את שליחותו של הרב המגיד, אזי מציאותו של המשלח (הה"מ) הפכה להיות מציאותו של השליח (אדה"ז), ומזה מובן שהיכן שהי' הרב המגיד שם הי' גם אדמו"ר הזקן.

קך גם עכשיו, כאשר ממלאים את שליחותו של הרבי, אזי הרבי נמצא יחד איתו, והרבי הוא זה שפועל את הענין⁷.

(5) ברכות לד, ב – במשנה. ויש"נ. וראה גם שם בשוה"ג להערה 17.

(6) ראה לקח טוב – להר"י ענגיל – כלל א. ובכ"מ. (7) להעיר מסה"ש שם ע' 55 (בתרגום חפשי): נתתי הנר"נ שלי להרבי, במילא לא "אני" יודע. וראה גם לקו"ש ח"כ ע' 303 ובהנסמן שם הערה 16.

ומאחר שאדמו"ר הזקן הי' במצב של משרת, זה פעל שיראה את הבעש"ט לאחר הסתלקותו, בהקיץ –

שנוסף על המעלה של הבעש"ט מצד עצמו, ישנה מעלה נוספת בזה שהבעש"ט "עבר" כבר את המעלה ד"עפר אתה ואל עפר תשוב"⁸ (לא כאלהו הנביא שעלה בסערה השמימה), ואדמו"ר הזקן ראה את הבעש"ט בהקיץ ולא בחלום, בזמן כזה שמחוייבים בתורה ומצות; וע"ד מעלת משה על שאר הנביאים – שכל הנביאים כדי שיוכלו לקבל את הנבואה הוצרכה להיות אצלם הפשטות הגשמיות, משא"כ משה הי' עומד על עמדו⁹ – עד"ז כאן היתה (אצל אדה"ז) מעלה זו, שהוא ראה את הבעש"ט בהקיץ.

ז. ובנוגע לפועל:

ישנם כאלו שהיו בבחי' משרת אצל הרבי בחיים חיותו בעלמא דין, מי בענין זה ומי בענין אחר, והם רוצים גם עכשיו להיות בבחי' משרת אצל הרבי.

אזי ישנה ההוראה, שכאשר ממלאים את שליחותו של הרבי הופכים להיות בבחי' משרת והרבי נמצא יחד איתו היכן שהוא נמצא, אפילו במדינה רחוקה, כיון שהוא ממלא את שליחותו של הרבי.

ו"לא בשמים היא"¹⁰ ו"לא נפלאת היא"¹¹, אלא "קרוב אליך הדבר מאוד גו' לעשותו"¹² בפועל, אצל כאו"א שייך ענין זה שהרבי נמצא יחד איתו והוא יכול לראות את הרבי **ובהקיץ**¹³, ועי"ז הוא רואה את כל הרביים¹⁴.

(תרגום חפשי ומעובד משיחת ליל שמחת-תורה, קודם הקפות, ה'תשכ"ז - בלתי מוגה)

8) בראשית ג, יט. וראה סה"ש תורת שלום ע' 46. ע' 228 (תרגום חפשי): הרבי (מהוריי"צ) סיפר, שפעם אמר הרבי נ"ע "לכו נא ונוכח" (ישעי' א, יח). היו שם אז חסידים של אדמו"ר המהר"ש, והוא פעל שראו אז את אדמו"ר המהר"ש... (חסר קצת בהנחה). באם רוצים רואים גם היום, אלא שהיציאה"ד הרי הוא פיקח וערמומי, "קלוגינקער" בלשונו של הרבי, והוא מעוור את השכל. (12) שם, יד. (13) להעיר משיחות קודש תשי"ג (הוצאה חדשה) (14) חסר הסיים.

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש

לזכות האשה **רייזל פרומא** בת חי' רחל שתחי'

ולזכות הרה"ת **יוסף יצחק** בן רייזל פרומא וזוגתו **חיה מושקא** בת מרים שיחיו

ובתם רחל בת חיה מושקא שתחי'

ולזכות **הנא לאה** בת חי' רחל, **עדינה** בת חי' רחל, **מרים** בת חי' רחל, **יצבי** בן חי' רחל שיחיו

מדור "זמן הגאולה" מוקדש

לעילוי נשמת הרה"ח ר' **משה נחום** בהרה"ח ר' **מרדכי מענדל** ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמתית והשלימה